

Cetatea getică de la Beștepe (jud. Tulcea)

de Conf. univ. dr. George V Grigore

La 1 kilometru Nord Est de satul Beștepe (jud. Tulcea), în zona „Piatra lui Boboc”, se găsesc ruinele unei dave getice. Fortificația situată la o distanță de ≈ 3 km nord/est de localitatea Beștepe („Cinci munți” în limba turcă) era numită în antichitate, dar și în epoca medievală, Salsovia. Acest nume l-a avut atât cetatea, cât și localitatea din imediata apropiere, până la anul 1420, când turcii îi schimbă numele în Beștepe. Cetatea getică de secol VII î.Hr. iese în evidență prin ingeniozitatea soluțiilor tehnice găsite de constructorii geți, care au îmbinat perfect avantajele naturale cu cele artificiale create de ei. Cele două valuri de pământ din jurul cetății cu o suprafață de 25 ha, cât și construcțiile interioare au un aspect de metropolă, unde în sec. IV atinge apogeul unui puternic centru politic, militar, comercial al civilizației getice. Cetatea trece prin toate epocile, dar rezistă până la venirea turcilor. Un document medieval aflat la Constantinople spune că cetatea Salsovia alimenta ritmic, cu produse cerealiere, zona Galata Sarai din Turcia. Cercetările arheologice făcute în anii 1960 – 1964 de arh. Simion Gavrilă au scos la lumină foarte multă ceramică getică și foarte puțină ceramică romană sau grecească, chiar dacă aici a staționat „Militis Quinti Constantiani”. În sudul cetății s-a descoperit o biserică creștină de secol VI d.Hr., apărută la rându-i, de un alt val de pământ. Ceramica, cărămizile, țiglele, olanele sunt în marea lor majoritate de sorginte getică. În urma săpăturilor din anii 1960 – 1964 s-a găsit o diplomă militară și o inscripție închinată lui „Deus Santacus” din timpul lui Lucinius (322) d.Hr.. Tot la Salsovia a funcționat secole de-a rândul o reședință episcopală creștină, începând cu anul 532 d.Hr.. Cercetările arheologice nu sunt finalizate, ele fiind

întrerupte, din anul 1964, sau mai bine zis sunt abandonate, cauza principală fiind slaba prezentare prin artefacte a epocilor mult căutate, adică romană, grecească, romano-bizantină și bizantină. Cetatea Salsovia a avut o importanță majoră atât din punct de vedere al schimburilor comerciale pe brațul Sf. Gheorghe (Stroma), cât și din punct de vedere militar. Vestigiile fortificației romane Salsovia sunt amplasate pe un promontoriu la baza căruia se afla brațul Sf. Gheorghe. Cetatea a funcționat drept castru militar încă din prima jumătate a sec. III, (menționată în „Itinerariul Antonini” și „Tabula Peutingeriana”), ulterior, ca anexa la Legiunile militare romane. La sud de cetate, pe un platou întins, în epoca romană se afla o așezare civilă apărată din trei părți de văi naturale, cu maluri abrupte. Castrul a fost, foarte probabil, distrus în vremea lui Valens. Locuirea este reluată în epoca feudal-timpurie (după probabila distrugere a castului în vremea lui Valens), în apropierea cetății dezvoltându-se o așezare rurală, mărturie pentru existența acesteia fiind monedele datate în sec. XI. Zidurile cetății antice, groase de 2 m, au fost afectate până în zilele de astăzi atât de factorii naturali de eroziune, cât și de efectele celui de-al doilea război mondial și de extragerea pietrei de către localnici. Ca urmare a unor prospecțiuni arheologice desfășurate în anul 2004, în partea de Nord a sitului, în interiorul cetății, a apărut fundația unui zid de piatră cu lățimea de 0,8 m. În absența unor cercetări arheologice sistematice, informațiile despre istoria cetății sunt insuficiente. Existența unei noi fortificații getice în zona dobrogeană confirmă prezența acestei populații pe întreg teritoriul României și nu numai, ceea ce dovedește perenitatea elementului autohton în pofida numeroaselor perioade tulburi din istorie.

Surse: povestilemariinegre.ro; wikipedia.org, ziuaconstanta.ro, academia.edu; digi24.ro; klumea.info

Dealurile Beștepe (în limba turcă „Cinci dealuri”)

Dealurile Beștepe (în limba turcă „Cinci dealuri”)

Planul aerian al fortificației de la Beștepe (jud. Tulcea)